

NOTBLADET

#1 2024

INNEHÅLL

- 3 Ordförande har ordet
- 5 Kvinnor i musiken
- 10 Emelie Sandgren Thörn
- 13 Vänträff
- 14 Anna Thorvaldsdóttir
- 16 Hyeryung Hedy Lim
- 19 Kammarmusik

OMSLAGSFOTO:
Mikael Matteson

ANSVARIG UTGIVARE:
Mikael Matteson

REDAKTION:
Mikael Matteson
och Ann-Christine
Nilsson

Den årliga medlemsavgiften betalas genom
MSOV:s BANKGIRO: 5731 – 0872
Swish till 123 563 5594

Var vänlig uppge: namn, adress samt e-post.

MEDELSAVGIFT: 200:–

Kära vänner i MSOV!

Underbart att det blir ljusare för varje dag och du är mycket välkommen till vårens aktiviteter i Malmö Symfoni-Orkesters Vänförening! När du nu läser dessa rader har vi redan genomfört den första, söndagens kammarmusikkonsert, som sponsrats av MSOV och, som vi hoppas, blev en succé. Det kändes väldigt bra att vi äntligen fått kammarmusikkonserterna tillbaka och får möjlighet att lyssna på MSO:s duktiga musiker i lite mindre format. Nästa kammarmusikkonsert är den 7 april kl. 15.00. Hoppas vi ses då också.

Vårens vänträffar blir den 19 mars och den 14 maj. Den 19 mars får du lyssna på Bo Håkansson, slagverk, Carl-Johan Stjernström, klarinett och basklarinet, samt Olle Sjöberg, piano. Särskild inbjudan kommer inom kort i din mailbox. Redan dagen efter är vi välkomna till repetitionen inför torsdagens konsert, då Patrik Ringborg dirigerar Hillborg och Stenhammar.

I vårt vårprogram ingår även våra mycket omtyckta lyssnarkurser som leds av Lennart Stenkvist. Hör av dig till undertecknad om du är intresserad. I vår blir det ingen grundkurs. I höstas reste 25 av deltagarna på en mycket uppskattad resa till Stockholm med Lennart Stenkvist som guide. Vi besökte Berwaldhallen, inklusive kvällens konsert med Radiosymfonikerna, Stockholms konserthus och Musikaliska Akademien. Lennarts kontakter i musikvärlden öppnade för mycket ingående och trevliga guidningar.

I maj återvänder vi till musikstaden Berlin. Vi åker buss och får lyssna till Deutsches Symphonie-Orchester i Philharmoniens stora sal samt dagen efter ytterligare en konsert, en orgelmatiné, i

FOTO: FOLKE GYLAND

ANNA-LENA BENGMARK

”Många av er har uttryckt en längtan efter att kammarmusikkonserterna ska återkomma.”

samma sal. På kvällen tar bussen oss till Deutsche Oper, där vi får uppleva den sällan spelade operan "Intermezzo". En sightseeing i Berlin med svensk-talande guide hinner vi också med innan bussen tar oss norrut igen. Musiken vi får lyssna till i Berlin får vi lära känna några dagar före avresan genom föreläsning av Lennart Stenkvisst.

Våren efter, den 17 maj 2025, planerar vi att åka till Leipzig som då arrangerar en Sjostakovitjfestival. Vi har lyckats få biljetter till fem konserter och avvaktar nu bara hotellbokningen innan vi kan bjuda ut resan till er medlemmar.

Utöver arrangemangen ovan ser styrelsen det som en viktig uppgift att föra fram era synpunkter och önskemål till MSO:s ledning. Många av er har uttryckt en längtan efter att kammarmusik-konserterna ska återkomma, vilket har stärkt oss i vårt engagemang för dessa.

Ett annat önskemål som ständigt återkommer är fler lördagskonserter och nu också med återgång till samma musikverk som på torsdagskonserten samma vecka – med paus. Tyvärr kostar allt pengar och vi är medvetna om att ledningen för MSO står inför svåra prioriteringar.

Som vanligt – mycket välkommen att anmäla dig till våra olika aktiviteter!

FÖR MSOV:S STYRELSE

Anna-Lena Bengmark

LEDAMÖTER I MSOV
VERKSAMHETSÅRET 2023-24

Anna-Lena Bengmark, ORDFÖRANDE
annalena.bengmark@gmail.com

Bengt Tancred, VICE ORDFÖRANDE
bengt.tancred@telia.com

Anita Ericsson, SEKRETERARE

Ann-Sofi Backman
a-s.backman@hotmail.com

Mikael Derving
derving@telia.com

Mikael Matteson
mikael.matteson@mau.se

Per Månsson
kissecat_80@gmail.com

Kristina Mårtensson
kmartensson44@gmail.com

Ann-Christine Nilsson
annchristinenilsson1@gmail.com

Christer Nydesjö, AD JUNGERAD

STIPENDIEKOMMITTÉ:

Anna-Lena Bengmark, Bengt Tancred,
Anita Ericsson och en representant för
orkestern.

Kvinnor i musiken

MSOs säsongsprogram för 2023–24 är dyster läsning, om perspektivet är jämställdhet mellan könen. Eftersom flera av orkesterns åttio tjänster är vakanta går det inte att räkna antal kvinnor och män där. Om man tittar på vilka som dirigerar och komponerar hittar man fyra kvinnliga dirigenter och verk av en kvinnlig tonsättare. Fler än tjugo av dirigenterna är män och all övrig musik är komponerad av män. Med

andra ord råder det massiv ojämlikhet inom den symfoniska verksamheten på Malmö Lives scen.

BAKGRUND

Är denna situation ovanlig i Sverige? Tyvärr inte, musikbranschen som helhet har en lång väg kvar till jämställdhet även om kvinnors situation har förbättrats betydligt efter uppgörelserna i #metoo. Enligt manifest på nätet har de flesta föreningar och organisationer i Musik Sverige gjort upp med förolämpande och förminskande ⇒

av **Ann-Christine Nilsson**

GEMMA NEW

Foto: Roy Cox

jargong, sexistiska attityder, fördomar och orättvisa löneskillnader. Ingen får bli kränkt och utsättas för diskriminering av något slag och representationen i styrelser ska vara jämställd. Stim, Skap, Musikerförbundet, Musiksverige, KVASt, Popkollo, Spotify, etc är totalt eniga.

Förklaringen till missförhållandena finns i gamla maktstrukturer och mäns dominans på scener, i styrelser, i utbildning och historieskrivning. Varför känner vi t ex inte till fler äldre kvinnliga tonsättare? Svaret är att det inte har skrivits om dem i musikhistorien. Män tar mest plats i branschen, får allt intresse riktat mot sig och blir förebilder för unga blivande musiker. Musik och instrument som skrivs och spelas av tjejer nedvärderas. Strukturerna förnyas på så sätt hela tiden. Förhoppningsvis är förändring mot ett mer jämlikt musikliv på väg.

Notbladet tittar i följande artiklar på de kvinnliga dirigenter som gästspelar hos MSO denna säsong och den enda kvinnliga kompositören, Anna Thorvaldsdóttir. På ett vis ligger MSO i framkant i detta sammanhang. Den biträdande orkesterchefen är nämligen en kvinna, Emelie Sandgren Thörn. Vi pratar också med Hyeryung Hedy Lim, alternativ stämledare för flöjtisterna, om hur det är att vara kvinnlig musiker i MSO. ⇒

”Det råder massiv ojämlikhet inom den symfoniska verksamheten på Malmö Lives scen.”

DANIELA MUSCA

Foto: Stefano Corso

EMILIA HOVING

Foto: Nikolaj Lund

SÄSONGENS KVINNLIGA DIRIGENTER
Vilka är de fyra kvinnliga dirigenter som publiken får träffa i MSOs konserter under säsongen 2023–2024? Gemensamt för Gemma New, Daniela Musca, Halldis Rönning och Emelia Hoving är att de är unga, högt utbildade, internationellt verkamma och prisbelönda. Gemma New dirigerade bl a *Eldfågeln* under säsongöppningen. Hon är 36 år och har sitt ursprung i Nya Zeeland där hon också utbildade sig. För närvarande är hon music

director för Hamilton Philharmonic Orchestra i Ontario, Canada.

Daniela Musca är född i Rom och utbildad där och i Basel. Hennes instrument är piano. Hon har arbetat på operan i Wiesbaden. Säsongen 2023–24 kommer hon att dirigera flera svenska och nordiska symfoniorkestrar och undervisa vid musikhögskolorna i Malmö och Göteborg. Hon dirigerar MSO i nyårsgalan.

Halldis Rönning kommer från

Bergen och är violinist. Hon försöker hitta nya kreativa multimediala och interdisciplinära arbetssätt. För närvarande doktorerar hon i Stavanger. Rönning dirigerar MSO i den övervägande spanska konserten med musik av Rossini, Rodrigo och de Falla i början av januari 2024.

Emilia Hoving, född i Helsingfors, har gedigen musikutbildning med studier för Jorma Panula och på Sibelius Akademin bakom sig. Hon spelar tre instrument och arbetar vid sidan om dirigerandet också som musiker. Hennes inlägg som dirigent för en

Brucknerkonsert i ett livesant TV-program skapade ett så stort internationellt intresse att hon erbjöds tjänsten som assisterande dirigent för franska radions symfoniorkester. I Malmö dirigerar hon Griegs *Peer Gynt*-svit i mars.

Fast en orkesters uppgift är att skapa konstnärliga och musikaliska upplevelser är den på ett plan som vilken arbetsplats som helst med administrativ kringpersonal. Vi frågar Emelie Sandgren Thörn, biträdande orkesterchef, om det praktiska jämställdhetsarbetet i orkestern. ⇒

HALDIS RÖNNING

Foto: Britt Embry-Crescat

Emelie Sandgren Thörn

Det är i allmänhet män som är orkester- och programchefer i symfoniorkestrarna i Sverige men det finns en liten exklusiv skara kvinnor på dessa poster, två stycken i skrivande stund, december 2023. Emelie Sandgren Thörn i MSO är en av dem.

Vad gör du som orkesterchef?

– Praktiska vardagsuppgifter men också mer långsiktigt strategiskt arbete för orkestern. Min tjänst är ”torr”, dvs jag jobbar inte direkt med programinnehållet som ses som själva hjärtat, utan jag är i praktiken alla MSO-musikers personalchef.

Emelie har hand om orkestern i stort som smått – besättning, vikarier, fortbildning, ergonomiska stolar, osv. Ingen får skada sig eller slita sig till värkande armar och axlar och ljudmässigt får ingen

drabbas av tinnitus eller andra hörselproblem. Ingen får pressas för hårt. MSO ska vara en trevlig arbetsplats att gå till och arbetsbelastningen ska jämnas ut över hela året för att alla ska orka och hålla. Med andra ord ska musikerna ha en god arbetsmiljö, både ljudmässigt och socialt.

Har det någon betydelse att du är kvinna?

– Nej, inte som jag har upplevt specifikt för arbetsplatsen. De flesta arbetsuppgifterna påverkas inte.

Det administrativa arbetet med arbetsscheman, sjukanmälningar, vikariat, möjlighet att hämta barn från dagis, föräldraledighet eller vabbande sköts av personalchefen och är lika för alla, oavsett kön. Men det gäller att påminna sig själv, vara medveten och inte hamna i slentrian. Vem ska pynta inför julfesten eller värma glöggen, till exempel? Olika nationaliteter kan ha olika kulturanor här men det är musiken som är den enande kraften i orkestern. Sammanfattningsvis är Emelie nöjd med jämställdhetsarbetet när det gäller dessa frågor men påpekar att man alltid kan bli bättre, precis som samhället i stort.

Märks några konsekvenser av #metoo här i Malmö?

– Jag upplever att vi på Malmö Live hade ett öga på frågorna redan tidigare men #metoo märktes i hela branschen, för vissa en ögonöppnare, för andra en bekräftelse på att det finns, och speciellt har funnits saker ➔

av **Ann-Christine Nilsson**

EMELIE SANDGREN
THÖRN, BITRÄDANDE
ORKESTERCHEF MSO

Foto: Mikael Matteson

som ursäktas i konstens namn. Vi eftersträvar jämn representation och det ska inte förekomma omtiverade löneskillnader.

Det är absolut nolltolerans mot sexistiska kommentarer. Personer som uttryckt sig sexistiskt återinbjuds inte och allt kränkande beteende ska bemötas genast. Det finns en fastlagd ärendegång för sådana tillfällen. Den ska man påminna om så att alla otvetydigt vet hur man ska göra om man råkar ut för något.

Varför finns det för närvarande, december 2023, så många vakanser i orkestern?

– Detta är tråkigt men förklarligt, menar Emelie. Ekonomin är osäker, dock är orkestern fredad i nuläget. Folk får fina erbjudanden från andra orkestrar eller vill tillbaka till sitt hemland.

Inom en femårsperiod går femton musiker i pension. Därför pågår nu en omfattande nyrekrytering av musiker. Emelie är stolt över att säga att MSO bara anställer de bästa och urvalet är stort, hundra

till hundrafemtio sökande, ibland fler, till varje tjänst. Malmö står sig alltså fint i en rörlig värld.

Hur ser man på jämställdheten här? Får kvinnor samma chans att visa upp sin kapacitet och kanske få anställning?

Emelie förklarar rekryteringsproceduren på följande sätt:

– Vi löser det genom att alla sökande får provspela. Alla prov sker bakom en skärm. Provet bedöms genom poängsättning av ett urval av orkesterns musiker och den som får högst poäng erbjuds en provperiod och därefter ett prövoår. Först efter denna arbetsgång kan det bli tal om fast anställning. På detta sätt får alla initialt lika möjligheter, oavsett kön.

MSO har inte haft någon chefsdirigent sedan Robert Trevino. En sådan underlättar för skivinspelningar och turnéer som svetsar samman orkestermedlemmarna och skapar gemenskap. Många skulle uppskatta en kvinna på posten.

Hur rekryteras dirigenter egentligen?

– Man måste ta hänsyn till många parametrar. Vem är intressant och utvecklande för MSO? Är uppdraget tillräckligt attraktivt för en aktör på en internationell marknad? Vad passar publiken? Vi söker en konstnärlig supermatch, säger Emelie.

Orkesterchefen, dvs personalchefen, har inget inflytande när det gäller dessa frågor utan det är främst programansvarig tillsammans med orkesterns musiker som lägger detta pussel.

”Alla sökande får provspela och alla prov sker bakom en skärm. På så sätt får alla initialt lika möjligheter, oavsett kön.”

MSOVS VÄNTRÄFF

5 DECEMBER 2023

Sista vänträffen för hösten innehöll både stipendieutdelning till årets stipendiat och uppföljning av stipendium för 2019.

Berliner filharmoniker har anställt sin första kvinnliga konsertmästare och vad vore lämpligare än att ge vår egen förste konsertmästare, Marika Fältskog, tillfälle att besöka filharmonikerna i Berlin, diskutera jobbet med Vineta Sareika-Völkner och naturligtvis få inspiration från en av världens bästa orkestrar? Marika tackade MSOV för stipendiet genom att spela en dans ur Bachs d-mollpartita.

Stipendierna för 2019 blev av pandemiskäl inte utnyttjade det året och inte heller nästa. Stipendiaten Joanna Ulrike Molls Maliebe, violin och barockviolin, hade drabbats av covid inför vänträffen och kunde inte komma och dela med sig av sina nya erfarenheter. Bo-Inge Karlsson,

viola, hade däremot många reseminnen från sitt besök i Wien.

Han inledde med en elegi av Glazunov och ackompanjerades på piano av David Sarosi. Det gavs tillfälle till både turistande och fortbildning under besöket i Wien. Huvudpunkten var mötet med Christian Zohn, stämledare för violasterna i Wiens filharmoniker. Bo-Inge visades runt på filharmonikernas arbetsplats och noterade de betydligt sämre lokal- och praktiska förhållanden man hade där, jämfört med MSO. Genrepet mitt på dagen förberedde kvällens konsert i Musikverein med Daniel Harding som dirigent och Hans-Peter Zimmerman som solist i Elgars violinkonsert. Därpå följde Dvoraks symfoni Nya världen.

Bo-Inge var mycket glad och tacksam över att ha fått tillfälle att göra denna inspirationsresa. Kvällen avslutades med en gemensam måltid.

av **Ann-Christine Nilsson**

Anna Thorvaldsdóttir

är säsongens enda kvinnliga kompositör

Isländskan Anna Thorvaldsdóttir är tyvärr den enda kvinnliga kompositören som är representerad i säsongsprogrammet 2023–24. Men hon är en stjärna vars musik verkligen förtjänar att framföras på all världens konsertscener, vilket den också gör.

Hennes verk som består av både symfonisk musik och kammarmusik framförs över stora delar av världen av ledande orkestrar och ensembler. Den 30 maj och den 1 juni framför MSO hennes Metacosmos under ledning av Fabien Gabel.

Anna föddes den 11 juli 1977 i staden Akranes, Island. Hon fick Nordiska rådets musikpris för verket Dreymi 2012, och kallades ”en av de mest distinkta rösterna i samtida musik” (enligt amerikanska nyhetssajten NPR). Metacosmos som MSO ska framföra uruppfördes av Berliner Philharmoniker under ledning av Alan Gilbert 2019.

Anna är huvudsakligen bosatt i London. Hon undervisar och ger regelbundet presentationer i

komposition. Hennes musik beskrivs i en intervju som ”atmosfärisk, mystisk och intensiv”. På grund av sitt distinkta ljudlandskap betraktas hon som en av de mest intressanta kompositörerna i vår tid.

När Anna var 19 år gammal började hon skriva ner den musik som hon hörde i sitt huvud. Naturen är en viktig inspiration när hon komponerar. Det beror dels på att hon växte upp så nära naturen, dels att det finns så mycket att hämta i den. Naturen kan vara dramatisk och mäktig, den kan också vara subtil och nyanserad och allting mitt emellan.

Den välkände finske dirigenten och kompositören Esa-Pekka Salonen har sagt följande om Annas musik: ”Hon har identitet, röst, en unik ljudvärld. Hennes klara känsla för form är en motvikt till hennes komplexa texturer. Och hon kan skapa hisnande ögonblick av verkliga känslor”.

Anna är Composer-in-Residence hos Islands symfoniorkester. Hon har en doktorexamen från University of California i San Diego.

av **Mikael
Matteson**

ANNA
THORVALDSDÓTTIR

Foto: Saga Sigurdardottir

Hyeryung Hedy Lim

Hedy kommer ursprungligen från Sydkorea där hon växte upp. Hon valde flöjt för att hon gillade soundet, för placeringen mitt i orkestern och för att hon trodde att instrumentet skulle passa henne.

Hennes föräldrar var mycket för utbildning och Hedy introducerades till ett instrument tidigt.

De sydkoreanska skolorna och universiteten är mycket konkurrenskraftiga jämfört med motsvarande utbildningsinstitutioner i västerlandet.

Hur kommer det sig att den västerländska konstmusiken är så populär i Sydkorea?

– Mina föräldrars generation var intresserad av all västerländsk kultur. Och den västerländska musiken fick en stor boom i min generation. Den traditionella sydkoreanska musiken är väldigt annorlunda, säger Hedy.

Efter utbildningen i Sydkorea flyttade Hedy till Los Angeles för att ta en Bachelor-examen där. Sedan ville hon välja en ny väg och komma till Europa. Och det har verkligen varit värt att ta det steget. Efter en kort tid i Finland med olika orkestrar kom hon till Sverige.

Det var goda nyheter när hon fick jobbet i MSO.

– Det var en stor sak när jag som kvinnlig sydkoreansk flöjtist fick ett jobb som detta.

Att få provspela bakom en skärm är superrättvist, säger Hedy.

Nu är Hedy alternerande stämledare och skiftar med stämledaren Malin Nordlöf.

– Det är bra och tufft och en annan roll än tidigare med mer solospel, säger Hedy.

Hon vill gärna vara solist och är också intresserad av att undervisa unga flöjtister.

Hennes instrument är sju år gammalt med olika munstycken.

av **Mikael
Matteson**

”Jag gillar Fanny Mendelsohn, Clara Schumann och Unsuk Chin, en kvinnlig sydkoreansk kompositör som skapar konstmusik med ett österländskt sound men med västerländska influenser.”

Trä ger ett rundare ljud och guld skiner mer.

Hedy har varit i Sverige i fyra år och har inte lärt sig att tala svenska än men hon studerar språket som hon tycker är svårt att uttala.

– Jag känner mig mest bekväm med att prata koreanska med andra koreaner. Men alla talar engelska, det är språket i orkestern, säger Hedy.

När Hedy började som musiker i Sydkorea var det ganska jämnt fördelat mellan könen. Men det är mer jämställt i Sverige.

– MSO har fler kvinnliga musiker än andra orkestrar och en kvinnlig konsertmästare, säger Hedy.

Vad säger Hedy om att det bara är tre kvinnliga dirigenter den här säsongen?

– Det krävs mycket karaktär och karisma hos en dirigent för att få ihop hela orkestern.

Jag tror att många kvinnliga dirigenter är för blyga, det är anledningen till att vi ännu inte ser fler kvinnor på dirigentpulten. Bland mina favoritdirigenter finns Bertrand de Billy och Ryan Bancroft, han är en ”sweetheart”, säger hon.

Vilka förebilder har hon?

– Emmanuel Pahud, förste flöjtist i Berliner Philharmoniker, Clara Andrada de la Calle, förste flöjtist i Frankfurts Radiosymfoniker och Kaitlijn Sergeant, piccolaflöjtist i MSO.

Vilka kvinnliga kompositörer gillar Hedy?

– Fanny Mendelsohn, Clara Schumann och Unsuk Chin, en kvinnlig sydkoreansk kompositör (född 1961) som skapar konstmusik med ett österländskt sound men med västerländska influenser.

Vad säger hon om att det endast är en kvinnlig tonsättare representerad i programmet denna säsong?

– Man måste studera mer vilka kvinnliga dirigenter och kompositörer som finns där ute.

VÄLKOMMEN TILL VÅRENS KAMMARMUSIKKONSERTER MED MUSIKER FRÅN MSO

Söndagen den 28 januari och
söndagen den 7 april 2024 kl. 15.00
LOKAL: KUBEN, Malmö Live

Söndagen den 28 januari

MUSIKER: Marika Fältskog (violin),
Marcus Bäckerud (violin),
Samuli Örnströmer (cello) samt
Maren Reck (kontrabas).
Program bl a Händel/Halvorsen:
Passacaglia. Violin, cello.
Rossini: Sonat för två violiner,
cello och kontrabas.

Söndagen den 7 april

MUSIKER: Malin Nordlöf (flöjt),
Lena Pettersson (harpa), Johan
Åhnberg (horn) samt Gustav

Wetterbrandt (klarinet).
Program bl a Barboutev: Esquisse.
Flöjt, horn, harpa.
Mozart: Ur konsert för flöjt och
harpa.

Konserterna kostar 100 kr och
biljetter säljs i MSO:s biljettkassa
eller på nätet.

Konserterna har möjliggjorts
genom bidrag från Malmö Symfoni-
Orkesters Vänner till Carl-Ludvig
och Marianne Lindstrands minne.

Efter konserten finns möjlighet till
eftermiddagskaffe i MSO:s nya
cafeteria på första våningsplanet.

MSOV
Malmö Live Konserthus
205 80 MALMÖ

BERWALDHALLEN

Foto: Andrew Staples

